

Euroopa Liidu Parlamendi tegevusest 2000. aasta esimesel poolel

Anu Nestor (RiTo 2), Eesti Rahvusraamatukogu Euroopa Liidu infokeskuse juhataja

Euroopa Parlamenti valitakse iga viie aasta tagant, viimased valimised toimusid 9.–13. juunini 1999. a, kus valiti 626 uut liiget.

1999. aastal valitute parlamendikohad jagunesid erinevate poliitiliste gruppide vahel järgmiselt:

<i>Euroopa Rahvapartei (PPE) ja Euroopa Demokraadid (DE)</i>	233
<i>Euroopa Sotsialistide Partei (PSE)</i>	180
<i>Euroopa Liberaalne, Demokraatlik ja Reformistlik Partei (ELDR)</i>	51
<i>Euroopa Rohelised Euroopa Parlamendis (V)</i>	48
<i>Euroopa Ühendatud Vasakpoolsed/Põhjamaade Rohelised Vasakpoolsed (GUE/NGL)</i>	42
<i>Liit Euroopa Rahvusriikide Eest (UEN)</i>	30
<i>Tehniline Fraktsioon (DDI)</i>	18
<i>Demokraatia ja Paljususe Euroopa (EDD)</i>	16
<i>Mitteühinenud Saadikud (NI)</i>	8

Euroopa Parlament koguneb igal kuul nädalaks Strasbourg'is, samuti peetakse lühemaajalisi plenaaristungeid Brüsselis.

Jaanuari sessioon keskendus Portugali kui 2000. a esimese poole eesistujamaa tegevuskava üle peetud debatile, Lähis-Ida rahuprotsessile, konkurentsipoliitika reformile ja 1997. a eelarve täitmisele. Ettekanded käsitlesid ka õlireostust Prantsuse rannikul ja torme Euroopas.

Välissuhete alal vastuvõetud resolutsioonid: olukorrast Tšetšeenias, Elevandiluurannikul jm, inimõigustest Hiinas, erinevatest kriisikolletest (Tšaad, Kamerun, Indoneesia jm).

Siseküsimustes võeti vastu resolutsioon Euroopa Komisjoni reformi puudutava sõltumatute ekspertide esitatud raporti kohta.

Seadusandlikult poolelt edastati arvamus EL üldise kalanduspoliitika kohta jm.

Kaasotsustusprotseduuris läbisid maanteedel ohtlike ainete vedu, toiduainete reklaami, esitlust, sildistamist jm teemasid käsitlevad direktiivid esimese lugemise.

Veebruarisessioonil Brüsselis oli olulisim debatt Austria küsimuses ehk Austria Vabaduspartei võimalikust liitumisest valitsusega. Lõppresolutsioon rõhutas Euroopa lepingu artiklite 6 ja 7 tähtsust vabaduse, demokraatia ja inimõiguste kaitsmisel.

Strasbourg'is domineeris Euroopa Komisjoni presidendi R. Prodi ettekanne komisjoni strateegilistest eesmärkidest aastateks 2000–2005, kus pöhirõhk oli lähemal ajal vastuvõetaval "Euroopa haldamise valgel raamatul" (*White Paper on European governance*). Parlament võttis vastu komisjoni tegevust kajastava resolutsiooni "Uue Euroopa kujundamine" (*Shaping the new Europe*). Samal plenaaristungjärgul esines ka V. Havel kõnega Euroopa laienemise tähtsusest ja Euroopa konstitutsiooni idee toetamisest.

Vastuvõetud inimõigustealased resolutsioonid käsitlesid rassismi ja ksenofoobia ilminguid Hispaanias, inimõigusi Kosovos, pressivabadusest Angolas jne.

Laienemise alal arutati olukorda Küprosel.

Seadusandluses esitati arvamus Malta ja Küprose laienemiseelse strateegia kohta, vastastikuse abi kohta liikmesriikide vahel kriminaalküsimustes jne.

Märtsis arutati Brüsselis R. Prodi esitatud komisjoni reformi käsitlevat valget raamatut, samuti J. Solana aruannet ühisest välis- ja julgeoleku poliitikast.

Strasbourg'is olid arutluse all komisjoni tegevuskava, ettevalmistused Euroopa Nõukogu Lissaboni kohtumiseks (23.–24. märtsil) ja inimõiguste teema.

R. Prodi esitas veebruaris alustatud ettekandele lisaks komisjoni tegevuskava "EL Komisjoni seadusandlikust tegevusest aastal 2000". Võeti vastu suur hulk inimõigusi käsitlevaid resolutsioone: Euroopa Liidu põhiõiguste harta projektist, iga-aastase rahvusvahelise inimõiguste raporti kohta, Genfi Konventsiooni 50. aastapäeva puhul, muuhulgas ka rassismi ja ksenofoobiat puudutavad resolutsioonid EL maades ja kandidaatriikides.

Siseküsimustes võeti vastu resolutsioonid Struktuurifondide programmide kohta, keskkonnaalase seadusandluse sisseviimisest liikmesriikides jm.

Seadusandlikul teemal avaldati arvamust toortubakaturu, Austria ja Portugali käibemaksu ning ühtse põllumajanduspoliitikaga seotud infolevi jm kohta.

Esimese ja teise lugemise läbisid keskkonna- ja tarbijakaitsega seotud direktiivid.

Võtmeküsimusteks olid Brüsselis 2001. a eelarve juhendmaterjalid, *Echelon*-süsteem ja Euroopa Vahemere-poliitika.

Vastuvõetud resolutsioonid käsitlevad elektrienergia tootmist taastuvast ressursist ja inimeste kloonimist.

Aprillis arutati Strasbourg'is Euroopa Nõukogu Lissaboni kohtumise tulemusi, ettepanekut valitsustevahelise konverentsi kokkukutsumiseks ja 1998. a eelarve täitmist. 12. aprilli eriistungi külaline oli Austria president hr Klestil.

Välissuhete alal võeti vastu resolutsioonid EL ja Aafrika konverentsi tulemustest, situatsioonist Iraagis, Tšetšeenias ja Taiwanil. Inimõigusalsed resolutsioonid käsitlesid juudi vangide olukorda Iraanis, Tiibeti olukorda, surmanuhtluse kaotamist USAs jm.

ELi siseolukorda käsitlevad resolutsioonid mürareostusest lennujaamade ümbruses, hiljutiste tormide mõju Euroopa majandusele jm. Avaldati arvamust ka *EUR-OP* (EÜ Ametlike Väljaannete Talitus) organiseerimist ja opereerimist käsitleva otsusteprojekti kohta.

Päevakorral olnud seadusandlikud aktid käsitlesid võitlust Internetis vahendatava lastepornograafiaga, Euroopa Pagulaste Fondi, 2001. a kuulutamist keelte aastaks (*European Year of Languages*), põllumajandus- ja metsaveotraktorite poolt tekitatud keskkonnareostust jm.

Maikuu esines Euroopa Parlamendi ees Sloveenia president M. Kucan, arutati 2001. a eelarvet, samuti kolmandatele riikidele antava abi haldamise uuendamist ehk nn keskuse *Europe Aid* loomist. Välisküsimustena arutati olukorda Zimbabwes, lisaks ka teistes Aafrika ja Aasia riikides.

Hääletuses sai Kreeka õiguse ühineda ühisvaluutaturuga 1. jaanuarist 2001.

Arutati ettepanekuid tööajadirektiivi muutmiseks jm.

Juuni plenaaristungitel arutati ÜRO konverentsi "Naised 2000" tulemusi, võeti vastu resolutsioon konverentsi tulemuste arvestamiseks uute tegevuskavade väljatöötamisel, mis käsitlevad sugudevahelist võrdsust.

Arutlusel sai tugeva poolehoiu tubakaseaduse täiendamine, st suitsetamise ja passiivse suitsetamise kahjulikkuse tugevam rõhutamine.

Debattides puudutati ka ühist välis- ja julgeoleku poliitikat uue valitsustevahelise konverentsi eel.

Võeti vastu otsus, et aastal 2001 reedesel päeval plenaaristungeid enam ei toimu.

<http://www.europarl.eu.int>

Lisainformatsioon Euroopa Liidu institutsioonide kohta Rahvusraamatukogu Euroopa Liidu infokeskusest:

Vt <http://elik.nlib.ee>

e-post: elik@nlib.ee